

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія та організація наукових досліджень

Освітня програма Середня освіта (Українська мова і література)
Другий (магістерський) рівень

Спеціальність 014 Середня освіта
014.01 Українська мова і література

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня
2020 р.

ЗМІСТ

- Загальна інформація
- Анотація до курсу
- Мета та цілі курсу
- Результати навчання (компетентності)
- Організація навчання курсу
- Система оцінювання курсу
- Політика курсу
- Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методологія та організація наукових досліджень
Викладач (-і)	Професор Степан Іванович Хороб
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-74
E-mail викладача	stepan.khorob@pu.if.ua
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС –1,5 (45 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Обговорення загальнометодологічних аспектів індивідуальних магістерських проектів
2. Анотація до курсу	
<p>Курс пов'язаний з організацією та методикою науково-дослідницької діяльності магістранта спеціальності 014 Середня освіта (українська мова і література). Предметом вивчення навчальної дисципліни є методологія написання магістерських робіт з літературознавства (специфіка, психологія і технологія наукової творчості), а також методика наукового дослідження. У курсі розкрито сутнісні характеристики основних методів і методик, поширених у сучасній науці про художній твір і письменницьку творчість.</p>	
3. Мета та завдання курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» є розкриття сутнісних характеристик основних методів, поширених у наукових дослідженнях з літературознавства: історія літератури, теорія літератури, компаративістика, а також фольклористика.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» є навчити студентів продуктивно використовувати методологічні принципи та принципи логіки під час написання магістерської праці, а також технічно оформлювати її згідно з вимогами ДАК Міністерства освіти і науки України</p> <p>Згідно з вимогами науково-освітньої програми студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність основних методологічних принципів написання магістерської роботи; - головні концептуальні засади науково-дослідницької роботи; - широко вживані методи в аналізі літературно-художніх творів; - літературознавчі підходи в осмисленні літературно-художніх явищ; - технічні критерії в роботі над магістерською працею; а також уміти: - використовувати на практиці систему методологічних принципів та концепцій літературознавчих досліджень; - орієнтуватися у сутнісних поняттях різних методів і шкіл, що використовуватимуться під час написання магістерського дослідження; - технічно оформляти текст магістерського дослідження; - логічно і послідовно здійснювати текстовий виклад наукового матеріалу згідно з приписами ДАК Міністерства освіти і науки України; - поєднувати методологічні підходи українських і зарубіжних літературознавців. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Програма навчальної дисципліни розроблялася для студентів-магістрантів з метою поглиблення їх фахової теоретичної та історико-літературної підготовки з урахуванням їх подальшої літературознавчої освіти та майбутньої практичної діяльності у закладах освіти різних рівнів акредитації.</p> <p>У результаті вивчення дисципліни магістрант набуває таких загальних та фахових компетентностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність до застосування знань у процесі професійної діяльності у закладах освіти 	

різних рівнів акредитації.

- Здатність проведення досліджень, розробки проєктів та генерування нових ідей в галузі освіти.
- Здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і її реалізації в професійній діяльності.
- Здатність поважати погляди представників інших культур, цінувати різноманіття та мультикультуральність, дотримуватися гендерної рівності, зважати на права людей з особливими потребами.
- Уміння застосовувати теоретичні та практичні знання з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін, використовувати сучасні методики і технології навчання в закладах освіти.
- Здатність розуміти тенденції в науці та освіті; готовність до впровадження та обміну передовим досвідом, критичного аналізу власних педагогічних напрацювань.
- Уміння розробляти та застосовувати освітні програми і навчально-методичні матеріали відповідно до конкретного освітнього контексту; здійснювати добір методів і засобів навчання з галузей педагогіки, психології, методики української мови та літератури, спрямованих на розвиток індивідуальних творчих здібностей учасників освітнього процесу з урахуванням їхніх вікових, фізіологічних і психологічних особливостей.
- Здатність проводити фахово орієнтовані наукові дослідження, брати участь у різних формах наукової комунікації.
- Здатність здійснювати організаційно-методичну, навчально-методичну, науково-дослідну, виховну та інші види освітньої діяльності діяльності.
- Здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності

Програмні результати навчання

- Усвідомлювати специфіку предметної області та розуміти особливості професійної діяльності, взаємозв'язки філологічної науки з іншими галузями науки і практики.
- Здійснювати лінгвістичний та літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів, інтерпретувати мовно-літературні процеси.
- Уміти організувати та проводити науково-педагогічні дослідження, узагальнювати емпіричні дані, робити умовиводи та формулювати висновки, представляти результати у письмовій та усній формах.
- Застосовувати сучасні інноваційні технології для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукових досліджень.
- Володіти критичним мисленням, творчо використовувати різні теорії і досвід (вітчизняний та закордонний) у процесі вирішення професійних і соціальних завдань.
- Володіти здатністю до самостійного та автономного навчання впродовж життя за індивідуальною траєкторією розвитку
- Дотримуватися правил академічної доброчесності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
-------------	--------------------------

лекції		20			
практичні		24			
самостійна робота		46			
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
I	014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література	перший	нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Загальні зауваги до використання методологічних концепцій у магістерському дослідженні з української мови та літератури.	Лекція, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять
Тема 2. Напрями й методи, їх генеза. Творчі методи, напрями в українському літературознавстві та зарубіжній філологічній науці, їх використання під час написання магістерської праці	Лекція, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять
Тема 3. Філологічний метод; В. Перетц та його школа; літературознавчі концепції І. Франка у системі принципів філологічного методу.	Лекція, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять
Тема 4. Лінгвістичний метод; літературно-естетичні концепції Ол. Синявського, І. Огієнка, Я. Гординського. Лінгвістичний метод у магістерській праці з української літератури.	Лекція, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять

<p>Тема 5. Біографічний метод; принципи біографічного методу в працях О. Огоновського, М. Петрова, С. Баляя, Д. Багалія, С. Єфремова; концепції біографічної детермінації творчої діяльності письменника в магістерському дослідженні.</p>	<p>Лекція, 2 год</p>	<p>1-6</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год</p>	<p>5 балів</p>	<p>упродовж семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 6. Психологічний метод; розвиток принципів психоаналізу у працях українських учених О. Потебні, С. Смаль-Стоцького, О. Білецького; використання положень представників психологічної школи та психоаналізу у роботі над магістерською роботою</p>	<p>Лекція, 2 год</p>	<p>1-6</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год</p>	<p>5 балів</p>	<p>упродовж семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 7. Формально-поетикальний (формалістичний) метод; особливості досліджень українських формалістів (Ю. Меженко, В. Державин), використання їх літературознавчих засад сучасними магістрантами</p>	<p>Лекція, 2 год</p>	<p>1-6</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год</p>	<p>5 балів</p>	<p>упродовж семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 8. Структуральний метод; принципи структурального методу в історії української літератури школи Д. Чижевського, М. Гнатишака;</p>	<p>Лекція, 2 год</p>	<p>1-6</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год</p>	<p>5 балів</p>	<p>упродовж семестру згідно з розкладом занять</p>

структуральний метод та його приписи в магістерських дослідженнях.					
Тема 9. Загальна методологія наукової творчості студента: методи і техніка дослідження	Лекція, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять
Тема 10. Магістерська праця як кваліфікаційне дослідження	Лекція, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять
Тема 1. Науково дослідницька діяльність студентів	Практичне заняття, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять
Тема 2. Психологія і технологія наукової творчості студентів	Практичне заняття, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять
Тема 3. Загальнонаукова і конкретнаукова методологія	Практичне заняття, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять
Тема 4. Організація наукової творчості студентів	Практичне заняття, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять
Тема 5. Основні вимоги до змісту і структури магістерської праці	Практичне заняття, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять
Тема 6. Логіка як обов'язкова основа літературознавчої науки	Практичне заняття, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять
Тема 7. Аргументація в науковому дослідженні з української літератури	Практичне заняття, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять

Тема 8. Основні закони логічного викладу магістерського матеріалу.	Практичне заняття, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять
Тема 9. Дотримання законів логіки при написанні магістерської праці: закону тотожності; закону суперечності.	Практичне заняття, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять
Тема 10. Дотримання законів логіки при написанні магістерського дослідження: закону виключення; закону достатньої підстави.	Практичне заняття, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять
Тема 11. Використання методологічних принципів та їх логічне обумовлення під час написання магістерської роботи	Практичне заняття, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять
Тема 12. Методологічні концепції літературознавчих досліджень західноукраїнських та еміграційних вчених початку ХХ ст.	Практичне заняття, 2 год	1-6	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять

6. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю” Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»)
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань
Практичні заняття	Оцінюються по п'ятибальній системі
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів
7. Політика курсу	
Політика курсу: Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Горбач Н.Я. Методологічні засади сучасних гуманітарних досліджень - Л, 2007 2. Ковалів Ю.І. Абетка дисертанта. Методологічні принципи написання дисертації. - К., 2009. 3. Наєнко М.К. Історія українського літературознавства і критики. - К., 2010. 4. Климишин І.А. Основи формальної логіки. - Івано-Франківськ, 2006. 5. Ференік С.А. Логіка і методологія наукового дослідження. - К., 2000. 6. Хороб С. І. Літературознавчі етюди: Дослідження про західноукраїнських та еміграційних учених першої половини ХХ століття. – Івано-Франківськ, 2020. 7. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методологія науково-дослідницької діяльності. – К., 1998. 8. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня (автор-уклад. Л.Пономаренко). - К., 2007. 	

Викладач доктор філологічних наук, професор **С. І. Хороб**

